

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
TMV	Transporte e mantemento de vehículos	CMTMV02	Electromecánica de vehículos automóbiles	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0459	Formación e orientación laboral	2023/2024	3	107	107
MP0459_12	Prevención de riscos laborais	2023/2024	3	45	45
MP0459_22	Equipos de traballo, dereito do traballo e da seguridade social, e procura de emprego	2023/2024	3	62	62

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	DANIEL FLORENTINO ROGERO PICAZO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

1. O perfil profesional deste título, dentro do sector produtivo, sinala unha evolución cara ao uso de novos materiais (novas aliaxes, materiais compostos, etc.) que constituirán os motores e os elementos da área de electromecánica, cunha redución de peso, o que redundará nun consumo máis racional dos vehículos e nunha menor contaminación. Apúntase tamén ao uso de novos elementos electrónicos e informáticos que lideren os sistemas dos vehículos e, en moitos casos, substitúan elementos mecánicos.
2. Implantaranse progresivamente novos motores alimentados por combustibles non derivados do petróleo, en moitos casos os denominados híbridos (con combustibles alternativos) e eléctricos. O cambio de velocidades será substituído por variadores de velocidade automáticos.
3. O uso de equipamentos máis sofisticados permitirá unha maior precisión nos traballos de reparación, diagnose e verificación na área de electromecánica.
4. A aplicación de novas normas na seguridade activa e pasiva dos vehículos dará lugar a un aumento nos niveis de calidade esixidos no mantemento, determinando unha actividade máis rigorosa para o seu control, baseada na comprensión e na aplicación axeitada das normas de calidade específicas.
5. As estruturas empresariais modernizaranse e producirase un incremento considerable dos investimentos destinados á adquisición de bens de equipamento, cunha importante renovación e implantación de maquinaria.
6. Tamén se prevé o desenvolvemento dos plans de seguridade nos talleres coa aplicación da normativa de seguridade, prevención e protección ambiental, así como a súa adaptación ao tratamento e a xestión de residuos e axentes contaminantes, e a maior esixencia na súa aplicación e no seu cumprimento.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A saúde laboral e factores de risco laboral		18	16
2	Prevención e protección		10	10
3	Xestión da prevención na empresa. O plan de prevención e emerxencias		17	16
4	O Dereito do Traballo		10	9
5	O contrato de traballo		10	9
6	O tempo de traballo e a súa retribución		10	9
7	Modificación, suspensión e extinción do contrato de traballo		9	9
8	Participación dos traballadores na empresa		3	5
9	O sistema da Seguridade Social		8	7
10	Equipos de traballo e conflitos na empresa		6	5
11	A busca activa de emprego		6	5

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A saúde laboral e factores de risco laboral	18

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e a saúde laboral.	SI
RA2 - Avalia as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector do transporte e mantemento de vehículos.	SI
RA3 - Participa na elaboración dun plan de prevención de riscos e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora.
CA1.2 Distinguíronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras.
CA1.3 Apreciouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou a redución dos riscos laborais.
CA1.4 Comprenderonse as actuacións axeitadas ante situacións de emerxencia e risco laboral grave e inminente.
CA1.5 Valoráronse as medidas de protección específicas de persoas traballadoras sensibles a determinados riscos, así como as de protección da maternidade e a lactación, e de menores.
CA1.6 Analizáronse os dereitos á vixilancia e protección da saúde no sector do transporte e mantemento de vehículos
CA1.7 Asumiuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais.
CA2.1 Determináronse as condicións de traballo con significación para a prevención nos contornos de traballo relacionados co perfil profesional de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
CA2.2 Clasificáronse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles.
CA2.3 Clasificáronse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
CA2.4 Identificáronse as situacións de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
CA2.5 Levouse a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade.
CA3.1 Valorouse a importancia dos hábitos preventivos en todos os ámbitos e en todas as actividades da empresa.

4.1.e) Contidos

Contidos
Relación entre traballo e saúde. Influencia das condicións de traballo sobre a saúde.
Conceptos básicos de seguridade e saúde laboral.
Análise dos dereitos e das obrigas das persoas traballadoras e empresarias en prevención de riscos laborais.

Contidos
Actuación responsable no desenvolvemento do traballo para evitar as situacións de risco no seu contorno laboral.
Protección de persoas traballadoras especialmente sensibles a determinados riscos.
Análise de factores de risco ligados a condicións de seguridade, ambientais, ergonómicas e psicosociais.
Determinación dos danos á saúde da persoa traballadora que se poden derivar das condicións de traballo e dos factores de risco detectados.
Riscos específicos no sector do transporte e mantemento de vehículos en función das probables consecuencias, do tempo de exposición e dos factores de risco implicados.
Avaliación dos riscos atopados en situacións potenciais de traballo no sector de transporte e mantemento de vehículos.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Prevención e protección	10

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Definíronse as técnicas e as medidas de prevención e de protección que se deben aplicar para evitar ou diminuír os factores de risco, ou para reducir as súas consecuencias no caso de materializarse.
CA4.2 Analizouse o significado e o alcance da sinalización de seguridade de diversos tipos.
CA4.3 Seleccionáronse os equipamentos de protección individual (EPI) axeitados ás situacións de risco atopadas.

4.2.e) Contidos

Contidos
Medidas de prevención e protección individual e colectiva.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Xestión da prevención na empresa. O plan de prevención e emerxencias	17

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Participa na elaboración dun plan de prevención de riscos e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados.	NO
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.2 Clasifícanse os xeitos de organización da prevención na empresa en función dos criterios establecidos na normativa sobre prevención de riscos laborais.
CA3.3 Determináronse os xeitos de representación das persoas traballadoras na empresa en materia de prevención de riscos.
CA3.4 Identifícanse os organismos públicos relacionados coa prevención de riscos laborais.
CA3.5 Valorouse a importancia da existencia dun plan preventivo na empresa que inclúa a secuencia de actuacións para realizar en caso de emerxencia.
CA3.6 Estableceuse o ámbito dunha prevención integrada nas actividades da empresa, e determináronse as responsabilidades e as funcións de cadaquén.
CA3.7 Defíníase o contido do plan de prevención nun centro de traballo relacionado co sector profesional da titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
CA3.8 Proxectouse un plan de emerxencia e evacuación para unha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título.
CA4.4 Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.
CA4.5 Identifícanse as técnicas de clasificación de persoas feridas en caso de emerxencia, onde existan vítimas de diversa gravidade.
CA4.6 Identifícanse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos de diversos tipos, así como a composición e o uso da caixa de urxencias.

4.3.e) Contidos

Contidos
Xestión da prevención na empresa: funcións e responsabilidades.
Órganos de representación e participación das persoas traballadoras en prevención de riscos laborais.
Organismos estatais e autonómicos relacionados coa prevención de riscos.
Planificación da prevención na empresa.
Plans de emerxencia e de evacuación en contornos de traballo.
Elaboración dun plan de emerxencia nunha empresa do sector.
Participación na planificación e na posta en práctica dos plans de prevención.
Protocolo de actuación ante unha situación de emerxencia.
Aplicación das técnicas de primeiros auxilios.

Contidos
Actuación responsable en situacións de emerxencias e primeiros auxilios.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	O Dereito do Traballo	10

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Identifícaronse o ámbito de aplicación, as fontes e os principios de aplicación do dereito do traballo.
CA2.2 Distingúronse os principais organismos que interveñen nas relacións laborais.
CA2.5 Valoráronse os dereitos e as obrigas que se recollen na normativa laboral.

4.4.e) Contidos

Contidos
Dereito do traballo.
Organismos públicos (administrativos e xudiciais) que interveñen nas relacións laborais.
Análise da relación laboral individual.
Dereitos e deberes derivados da relación laboral.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	O contrato de traballo	10

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.3 Identifícanse os elementos esenciais dun contrato de traballo.
CA2.4 Analizáronse as principais modalidades de contratación e identifícanse as medidas de fomento da contratación para determinados colectivos.

4.5.e) Contidos

Contidos
Modalidades de contrato de traballo e medidas de fomento da contratación.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	O tempo de traballo e a súa retribución	10

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO
RA3 - Determina a acción protectora do sistema da seguridade social ante as contingencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.6 Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
CA2.7 Valoráronse as medidas establecidas pola lexislación para a conciliación da vida laboral e familiar, e para a igualdade efectiva entre homes e mulleres.
CA2.8 Analizouse o recibo de salarios e identificáronse os principais elementos que o integran.
CA2.12 Identificáronse as características definitorias dos novos contornos de organización do traballo.
CA3.3 Identificáronse, nun suposto sinxelo, as bases de cotización dunha persoa traballadora e as cotas correspondentes a ela e á empresa.

4.6.e) Contidos

Contidos
Novos contornos de organización do traballo.
Análise dun convenio colectivo aplicable ao ámbito profesional da titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
Análise das principais condicións de traballo: clasificación e promoción profesional, tempo de traballo, retribución, etc.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Modificación, suspensión e extinción do contrato de traballo	9

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.9 Identifícanse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral.

4.7.e) Contidos

Contidos
Modificación, suspensión e extinción do contrato de traballo.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Participación dos traballadores na empresa	3

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.10 Identificáronse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa.
CA2.11 Analizáronse os conflitos colectivos na empresa e os procedementos de solución.

4.8.e) Contidos

Contidos
<p>Representación das persoas traballadoras na empresa.</p> <p>Conflitos colectivos.</p> <p>Sindicatos de traballadores e asociacións empresariais.</p>

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	O sistema da Seguridade Social	8

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Determina a acción protectora do sistema da seguridade social ante as continxencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.	NO

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Valórase o papel da seguridade social como pilar esencial do estado social e para a mellora da calidade de vida da cidadanía.
CA3.2 Delimitouse o funcionamento e a estrutura do sistema de seguridade social.
CA3.4 Determináronse as principais prestacións contributivas de seguridade social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos.
CA3.5 Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha prestación por desemprego de nivel contributivo básico.

4.9.e) Contidos

Contidos
A seguridade social como pilar do estado social.
Estrutura do sistema de seguridade social.
Determinación das principais obrigas das persoas empresarias e das traballadoras en materia de seguridade social.
Protección por desemprego.
Prestacións contributivas da seguridade social.

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Equipos de traballo e conflitos na empresa	6

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Participa responsablemente en equipos de traballo eficientes que contribúan á consecución dos obxectivos da organización.	SI

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse os equipos de traballo en situacións de traballo relacionadas co perfil de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles e valoráronse as súas vantaxes sobre o traballo individual.
CA1.2 Determináronse as características do equipo de traballo eficaz fronte ás dos equipos ineficaces.
CA1.3 Adoptáronse responsablemente os papeis asignados para a eficiencia e a eficacia do equipo de traballo.
CA1.4 Empregáronse axeitadamente as técnicas de comunicación no equipo de traballo para recibir e transmitir instrucións e coordinar as tarefas.
CA1.5 Determináronse procedementos para a resolución dos conflitos identificados no seo do equipo de traballo.
CA1.6 Aceptáronse de forma responsable as decisións adoptadas no seo do equipo de traballo.
CA1.7 Analizáronse os obxectivos alcanzados polo equipo de traballo en relación cos obxectivos establecidos, e coa participación responsable e activa dos seus membros.

4.10.e) Contidos

Contidos
Diferenciación entre grupo e equipo de traballo.
Valoración das vantaxes e os inconvenientes do traballo de equipo para a eficacia da organización.
Equipos no sector do transporte e mantemento de vehículos segundo as funcións que desempeñen.
Dinámicas de grupo.
Equipos de traballo eficaces e eficientes.
Participación no equipo de traballo: desempeño de papeis, comunicación e responsabilidade.
Conflito: características, tipos, causas e etapas.
Técnicas para a resolución ou a superación do conflito.

4.11.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
11	A busca activa de emprego	6

4.11.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Planifica o seu itinerario profesional seleccionando alternativas de formación e oportunidades de emprego ao longo da vida.	SI

4.11.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Valoráronse as propias aspiracións, motivacións, actitudes e capacidades que permitan a toma de decisións profesionais.
CA4.2 Tomouse conciencia da importancia da formación permanente como factor clave para a empregabilidade e a adaptación ás esixencias do proceso produtivo.
CA4.3 Valoráronse as oportunidades de formación e emprego noutros estados da Unión Europea.
CA4.4 Valorouse o principio de non-discriminación e de igualdade de oportunidades no acceso ao emprego e nas condicións de traballo.
CA4.5 Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
CA4.6 Determináronse as competencias e as capacidades requiridas para a actividade profesional relacionada co perfil do título, e seleccionouse a formación precisa para as mellorar e permitir unha axeitada inserción laboral.
CA4.7 Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles
CA4.8 Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego.
CA4.9 Prevíronse as alternativas de autoemprego nos sectores profesionais relacionados co título.

4.11.e) Contidos

Contidos
Coñecemento dos propios intereses e das propias capacidades formativo-profesionais.
Importancia da formación permanente para a traxectoria laboral e profesional das persoas coa titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
Oportunidades de aprendizaxe e emprego en Europa.
Itinerarios formativos relacionados coa titulación de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
Definición e análise do sector profesional do título de técnico en electromecánica de vehículos automóbiles.
Proceso de toma de decisións.
Proceso de procura de emprego no sector de actividade.
Técnicas e instrumentos de procura de emprego.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES.

Serán os así indicados en cada unidade didáctica.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Para acadar a cualificación de apto no módulo de FOL, é necesario obter unha puntuación igual ou superior a 5 puntos nas avaliacións así como ter superado todos aqueles CAs que sexan considerados como mínimos esixibles. A nota de cada avaliación será numérica sen decimais.

A avaliación será en base á suma de dous criterios co seguinte peso na nota final de cada avaliación:

- EXAMES/PROBAS TEÓRICAS: o instrumento de avaliación serán as probas de coñecemento, mediante probas obxectivas, que terán unha ponderación na nota final dun 70%. Estas probas consistirán a elección do profesor, nun cuestionario con afirmacións para identificar se son verdadeiras ou falsas ou con preguntas test con elección da alternativa correcta, preguntas breves e, de ser o caso, casos prácticos similares aos realizados na clase. Esixirase unha cualificación neste apartado de como mínimo 5 puntos sobre 10 para poder ter en conta o resto dos criterios. Nas preguntas de tipo test por cada 4 preguntas incorrectas descontarase o valor equivalente a unha pregunta da puntuación da proba.

- ACTIVIDADES/EXERCICIOS PRÁCTICOS: empregaranse como instrumentos de avaliación os traballos e realizacións (investigacións, supostos prácticos, exposicións orais, traballos en grupo, debates) que terán un peso na nota final dun 30%.

Cando se establezan probas que combinen varios CAs cualifícaranse individualmente, sendo necesario acadar os logros en ambos. Para superar o módulo é necesario ter superadas as probas de avaliación. A cualificación correspóndese coa porcentaxe asignado a cada unha das probas de avaliación.

En relación aos criterios de cualificación, teranse en conta os seguintes criterios:

- Para as cualificacións parciais terase en conta a avaliación continuada que aparece detallada mediante probas da avaliación para cada unha das unidades didácticas. A cualificación parcial manterá a proporción adxudicada na totalidade do módulo é dicir, aplicarase unha avaliación ponderada.
- Para poder superar a avaliación é necesario acadar todos os mínimos establecidos en cada unidade didáctica. No caso de non superalos realizarase unha proba final en xuño.

É obrigatorio ter superadas todas as avaliacións do módulo de FOL para ser declarado apto, cunha nota mínima de cinco. Tamén será necesario que o alumno/a entregue antes da proba final, as actividades/traballos relacionadas coa avaliación. No caso contrario deberá responder nun exame de recuperación a preguntas relativas a esa parte da materia que non superou.

Realizaranse actividades de recuperación antes da data sinalada para a proba final extraordinaria e segundo o horario que determinará xefatura de estudos xunto co titor do ciclo. As actividades estarán orientadas para acadar os contidos mínimos, terán un carácter de síntese, incluíndo aquelas actividades que precisen reforzarse a modo de recuperación. A variedade de actividades irá en función das necesidades do alumnado que non acadou durante o desenvolvemento do módulo unha avaliación positiva.

A proba extraordinaria final no mes de xuño combinará parte teórica e práctica. A nota mínima para ser declarado apto é de cinco (5). O alumnado terá dereito a unha proba final no caso de ter algunha avaliación suspensa ao longo do curso ou ben todo o módulo.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

É obrigatorio ter superadas todas as avaliacións do módulo de FOL para ser declarado apto, cunha nota mínima de cinco. Tamén será necesario que o alumno/a entregue antes da proba final, as actividades/traballo relacionadas coa avaliación. No caso contrario deberá responder nun exame de recuperación a preguntas relativas a esa parte da materia que non superou.

Realizarase unha actividade de recuperación por cada avaliación antes da data sinalada para a proba final extraordinaria e segundo o horario que determinará xefatura de estudos xunto co titor do ciclo. O profesor poderá determinar a realización de probas adicionais de recuperación. Para a recuperación dos contidos non superados o profesor poderá propoñer titorías adicionais ás sesións lectivas destinadas exclusivamente á resolución de dúbidas e de casos prácticos similares aos que se recollen nas probas de exame. As actividades estarán orientadas para acadar os contidos mínimos, terán un carácter de síntese, incluíndo aquelas actividades que precisen reforzarse a modo de recuperación. A variedade de actividades irá en función das necesidades do alumnado que non acadou durante o desenvolvemento do módulo unha avaliación positiva.

A proba extraordinaria final no mes de xuño combinará parte teórica e práctica. A nota mínima para ser declarado apto é de cinco (5). O alumnado terá dereito a unha proba final no caso de ter algunha avaliación suspensa ao longo do curso ou ben todo o módulo.

O alumnado que estea cursando 2º e teña pendente o módulo de FOL por non ter acadado a nota mínima de 5 na avaliación final durante o pasado curso, terá unha titoría mensual coa finalidade de facer un seguimento antes da proba extraordinaria de febreiro. Nesa titoría aclararanse dúbidas sobre o contido do módulo e entregarase ao alumno/a unha folla de exercicios para que os realice e entregue posteriormente ao profesor. Este corraxirá e explicará os erros na seguinte titoría. O exame extraordinario para a recuperación do módulo terá un formato similar ao exame final de xuño con contidos teóricos e prácticos. O alumno/a terá que acadar a nota mínima de 5 puntos sobre 10 para superar dito módulo.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

No caso de perda da avaliación continua por faltas de asistencia:

O número de faltas que implica a perda do dereito á avaliación continua nun determinado módulo será do 10% respecto da súa duración total. Para os efectos de determinación da perda do dereito á avaliación continua, o profesorado valorará as circunstancias persoais e laborais do alumno ou a alumna na xustificación desas faltas, cuxa aceptación será acorde co establecido no correspondente regulamento de réxime interno do centro.

O profesorado poderá non permitir a realización de determinadas actividades aos alumnos que perdesen o dereito á avaliación continua, sempre que poidan implicar algún tipo de risco para si mesmos, o resto de grupos ou as instalacións.

O alumnado que perdesse o dereito á avaliación continua co cal, por razón de inasistencia reiterada, no sexa posible utilizar os instrumentos da avaliación previstos inicialmente para cada módulo profesional, terá dereito a realizar unha proba extraordinaria de avaliación previa á avaliación final dos módulos correspondente. Realizarase esta proba escrita no mes de xuño, cun contido teórico (preguntas con respostas breves) e un contido práctico que representará un 100% da nota final. Nesta proba teórica será necesario ter unha cualificación mínima de 5 sobre 10 para conseguir a condición de apto no módulo. on poder asistir a realizala ao centro educativo de xeito presencial.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A normativa vixente establece a obriga de realizar un seguimento mensual da programación, tanto nas reunións do Equipo Docente, como nas reunións do Departamento de FOL.

Os principais indicadores do grao de cumprimento da programación serán:

- O grao de cumprimento da temporalización.
- O logro dos obxectivos programados.
- Os resultados académicos acadados.

Para o desenvolvemento da programación teranse en conta as conclusións obtidas da avaliación inicial e partiremos dos coñecementos previos do alumnado.

Para proceder a avaliación da práctica docente recabarase información das reunións realizadas polo equipo docente, nas que se mostran os indicadores anteriormente citados, e dos cuestionarios periódicos realizados ao alumnado co fin de averiguar o grao de conformidade co módulo de FOL, onde se lles solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo en aula, as técnicas de avaliación, así como cuestións que indiquen se se acadaron os obxectivos marcados nas distintas unidades didácticas.

Observarase ademais se existe absentismo nas clases, o aprendido polo alumnado ao finalizar o módulo e os resultados académicos obtidos.

Unha vez visto isto, realizaranse propostas de mellora que poidan ser interesantes cara o vindeiro curso, e que serán recollidas na memoria final do departamento.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comenzo das actividades do curso académico procederase á avaliación inicial do alumnado, por parte do Departamento de Información e Orientación Profesional (avaliación psicopedagóxica) e tamén polo profesorado do grupo, e que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades.

Esta información poderá proceder, entre outros:

- a. Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- b. Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- c. Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- d. Dos informes ou ditames sobre o alumnado discapacitado ou con necesidades específicas de apoio educativo que poida haber no grupo.
- e. Da experiencia profesional previa.
- f. Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- g. Da observación do alumnado e das actividades realizadas nas primeiras semanas do curso de cara a establecer o nivel de coñecementos previos sobre os contidos do módulo.

O profesor/a encargado da titoría proporcionará a todo o equipo docente dun curso e ciclo a información dispoñible sobre as características xerais do grupo e circunstancias específicas académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan.

O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente nela recolleranse nunha acta, incluíndo especialmente aqueles que teñan que ver cos aspectos de flexibilización na duración das ensinanzas, e medidas de reforzo educativo. Ademais, en relación ao módulo de FOL, realizarase unha avaliación inicial de coñecementos previos que establecerá o punto de partida para o desenvolvemento do módulo e determinará os diferentes graos de coñecemento existente no grupo. Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado.

Esta programación didáctica está aberta aos diferentes tipos de modificacións que poidan xurdir en función das necesidades específicas de apoio educativo que se puidesen presentar.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter aberto e flexible do currículo ten por obxecto atender á diversidade do alumnado, posibilitando niveles de adaptación curricular ás condicións específicas de cada alumno. Atender á diversidade consiste en tratar de forma diferente ás diversas necesidades e características do alumnado, para garantir que cada alumno/a acade as capacidades previstas no maior grado posible.

Podemos distinguir entre diversidade de ritmos de aprendizaxe, baseada na existencia de diferentes intereses, motivacións, capacidades entre o alumnado, e diversidade baseada na existencia de alumnos con necesidades de apoio educativo, tendo en conta tamén a posibilidade de ter alumnos sobredotados intelectualmente.

Na realización da diagnose inicial e na elaboración da información deberían participar:

- O Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP.
- A familia do alumno.
- Organismos especiais (ex. ONCE).
- O resto do equipo educativo.
- O gabinete psicopedagóxico da Delegación Provincial de Educación.

Vista a información obtida, cada departamento didáctico deberá adecuar a súa programación ás necesidades do alumnado. En base a isto, tamén se farán as seguintes actuacións:

1. Antes de elaborar a programación, falarase co Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP e cos titores dos grupos que, trala avaliación inicial, sinalen a existencia de alumnado con necesidades educativas especiais. Asemade, elaborárase unha sesión de avaliación inicial para establecer as características do alumnado. Derivado disto, podería darse o caso de ter que realizar algunha flexibilización modular.
2. Implantación de medidas como as seguintes:
 - Unha avaliación inicial de coñecementos previos sobre o módulo, que se realizará na primeira semana do curso, a través da cal percibiremos o nivel de coñecemento, de expresión,... dos nosos alumnos.
 - Estableceranse secuencias de contidos que garantan de xeito progresivo aprendizaxes básicos para todos os alumnos e coñecementos de maior complexidade para algúns.
 - Deseñaranse actividades de ensino-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade.
 - Diálogo profesor-alumno continuo a fin de posibilitar a súa adaptación a determinadas actividades e á dinámica xeral do curso.
 - Actividades de reforzo para aqueles que non seguen o ritmo de aprendizaxe do grupo, reforzando así os seus coñecementos e axudando a

superar as súas dificultades.

-Actividades de recuperación para aqueles alumnos/as que non acaden os mínimos previstos. Do mesmo xeito, actividades de ampliación e/ou investigación para quen presenten maior capacidade de aprendizaxe.

-Utilización de recursos e materiais variados (gráficos, audiovisuais, Internet,...) para facilitar a comprensión de contidos por parte do alumnado.

-Consideraranse diferentes tempos para a realización das actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe.

-Fomentarase o traballo en equipo e a axuda entre compañeiros. Na formación de grupos procurarase que estes sexan heteroxéneos, que todos os membros do mesmo participen nas decisións e tarefas con igualdade e respecto, e procurarase a rotación ao longo do curso para favorecer o grao de integración.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O decreto que configura o Regulamento Orgánico dos CFP, establece que na programación didáctica dos Departamentos, incorporaranse os temas transversais do currículo nos obxectivos e contidos de cada materia ou módulo profesional. Por iso, as capacidades terminais concretas son:

- Interesarse por comprender realidades ambientais do sector, analizando como inciden nas propias actitudes e comportamentos e no equilibrio do entorno.
- Distinguir elementos discriminatorios no sector, mostrando unha actitude crítica perante os mesmos e apreciando a diferenza como riqueza colectiva.
- Coa consecución destas capacidades terminais do módulo de FOL, alcázase o obxectivo xeral : comprender o marco legal, económico e organizativo que regula e condiciona as relacións laborais.

Os principais temas de transversalidade son:

- a) Educación para a saúde: relacionado principalmente coas unidades do bloque de saúde laboral (45 horas).
- b) Educación medio ambiental: vencellado ás unidades didácticas de prevención e laboral. Promoverase no alumnado unha actitude crítica e de respecto cara o medio ambiente. Falaremos da actitude de determinadas empresas e gobernos que non teñen en conta o dano ao medio ambiente que causa a súa actividade.
- c) Educación para a igualdade e non discriminación: en todas as unidades. Consideraranse os alumnos e alumnas para evitar discriminacións entre eles, intentando eliminar os roles asignados tradicionalmente a un ou a outro sexo. Potenciarase a aceptación de todas as persoas e fomentarse a importancia da non discriminación laboral por razón de sexo ou raza. Partimos de dous dereitos fundamentais e básicos, como son o do dereito á integridade física e mental e o dereito ao traballo. Serán continuas as referencias á igualdade de dereitos entre mulleres e homes e incidirase na nulidade das decisións empresariais que incorran nalgún tipo de discriminación ou desigualdade.
- d) Educación moral e cívica: en todas as unidades. Fomentarase o respecto polas opinións dos demais e a adopción dunha actitude aberta e crítica. O traballo en equipo permite traballar aspectos de importancia como a honestidade, o compromiso, a confianza,... Trataremos de visualizar a importancia dos valores éticos no seo laboral, sexa entre compañeiros de traballo, superiores xerárquicos, clientes, provedores,...

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

O noso alumnado participa en actividades complementarias e extraescolares xerais, organizadas polo CIFP, e específicas do departamento de FOL. Non están previstas nesta data actividades para o presente curso.

10. Outros apartados

10.1) Explicación da programación ao alumnado.

Na primeira semana de clase, coincidindo coa sesión de presentación do módulo, a profesora explicará a finalidade do mesmo e os contidos a traballar distribuídos en unidades didácticas. Ademais, mostraranse os mínimos exixibles e os criterios de cualificación segundo o epígrafe 5 do presente documento. Resolveranse as posibles dúbidas por parte do alumnado en canto ao desenvolvemento do módulo e informaráselle de que no servidor do centro teñen á súa disposición un resumo da programación dentro do curso creado pola profesora para o seguimento do módulo.

10.2) Libro de texto

LIBRO DE TEXTO RECOMENDADO:

Utilizarase como libro de texto recomendado para este módulo: Formación y Orientación Laboral. Editorial TulibrodeFP

OUTROS LIBROS DE CONSULTA:

Formación y Orientación laboral: Editorial Editex Formación y Orientación Laboral: Editorial Mcmillan Formación y Orientación Laboral: Editorial EDEBÉ Formación y orientación Laboral: Editorial McGraw-Hill

WEB RECOMENDADA PARA CONSULTAR LEXISLACIÓN:

<https://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=93&modo=1¬a=0&tab=2>